

Una solitud massa sorollosa

Bohumil Hrabal

Fa trenta-cinc anys que treballo amb paper vell i aquesta és la meva love story. Fa trenta-cinc anys que premsó llibres i paper vell, trenta-cinc anys que m'empastifo amb lletres, fins al punt que semblo una enciclopèdia, una d'aquelles de les quals prou n'he comprimit, en tot aquest temps, unes trenta tones, sóc una gerra plena d'elixir de vida barrejat amb verí, n'hi ha prou que m'inclini una mica perquè els pensaments vessin de mi, sóc culte malgrat jo mateix i vet aquí que ja no sé quins pensaments són meus, sorgits pròpiament de mi, i quins he adquirit llegint, i és que durant aquests trenta-cinc anys m'he anat amalgamant amb el món que m'envolta perquè jo quan llegeixo, de fet no llegeixo, sinó que prenc una frase bella en el bec i la xuclo com un caramel, la xerrupo com una copeta de licor, l'assaboreixo fins que, com l'alcohol, es dissol en mi, l'absorbeixo durant tant de temps que acaba no tan sols penetrant-me el cervell i el cor, sinó que circula per les meves venes fins a les arrels dels vasos sanguinis. Per regla general, en un mes premsó unes dues tones, i per tenir força per a aquesta feina beneïda, durant trenta-cinc anys he begut tanta cervesa que se'n podria omplir una piscina olímpica o una bona quantitat de viviers de carpes nadalenques. Així doncs, malgrat jo mateix, m'he convertit en un savi i ara m'adono que el meu cervell és un feix de pensaments premuts amb la premsa mecànica, el meu cap sense cabells és la carbassa de la Ventafocs i jo ja sé que els temps en què tot el pensament estava inscrit en la memòria humana havien de ser molt més bells; si en aquells temps algú hagués volgut premsar llibres, hauria hagut de premsar caps humans, però tampoc això no hauria servit de res perquè els veritables pensaments vénen de l'exterior, van al costat de l'home com una carmanyola amb fideus i per això tots els inquisidors del món cremen llibres en va perquè quan un llibre comunica alguna cosa vàlida, el seu riure silenciós persisteix encara mentre el devoren les flames i és que un llibre veritable sempre indica algun camí nou que condueix enllà d'ell mateix. Quan amb els ulls penetro un bon llibre, quan despullo el text de paraules impreses, aleshores no en queda res més que pensaments immaterials que planen en l'aire, que jeuen en l'aire, que s'alimenten de l'aire i tornen a l'aire perquè al capdavall tot és aire, de la mateixa manera com la sang és i no és alhora dins la sagrada forma. Fa trenta-cinc anys que em dedico a embalar llibres i paper vell, visc en un país que sap llegir i escriure de quinze generacions ençà, visc en un antic regne on sempre ha persistit el costum i l'obsessió d'anar-se atapeint pacientment el cap amb idees i idees que aporten un gaudi indescriptible i un dol encara més gran, visc entre gent disposada a donar fins i tot la vida per un paquet d'idees ben premsades. I ara tot això es repeteix dins meu, fa trenta-cinc anys que pitjo els botons verd i vermell de la meva premsa, i trenta-cinc anys que bec gerres senceres de cervesa, no per emborratxar-me, els borratxos m'horroritzen, bec per poder reflexionar millor, per penetrar millor fins al cor mateix dels textos, perquè no llegeixo per divertir-me una mica, ni per passar l'estona, ni per agafar el son; jo, que visc en un país on la gent sap llegir i escriure des de fa quinze generacions, bec perquè el text em desvetlli, perquè la lectura em faci sentir calfred, i és que comparteixo l'opinió de Hegel que una persona noble no és necessàriament un gentilhome, que un criminal no és per força un assassí. Si sabés escriure, faria un llibre sobre la sort més gran i la desgràcia més gran dels homes. Els llibres m'han ensenyat i d'ells he après que el cel no és gens humà i que un home que pensa no ho és tampoc, no perquè no vulgui sinó perquè això va contra el sentit comú. Sota les meves mans i en la meva premsa expiren llibres preciosos i jo no puc impedir aquest flux. No sóc sinó un tendre

carnisser. Els llibres m'han ensenyat el plaer i la voluptat de la devastació, sóc feliç quan diluvia, m'encanten els equips d'enderrocament, durant hores em quedo dret mirant com els dinamiters fan saltar illes de cases senceres, carrers sencers, com si inflessin pneumàtics gegants, amb els ulls devoro el primer segon, quan s'aixequen els totxos i les pedres i les bigues i un moment després les cases cauen dolçament com llisquen pel cos els vestits descordats, com després de l'explosió de les calderes un creuer transatlàntic s'enfonsa en la mar.

Traduït per Monika Zgustova